

Republika Srbija
TUŽILAŠTVO ZA RATNE ZLOČINE

Beograd

OKRUŽNI SUD U BEOGRADU

Veću za ratne zločine

BEOGRAD

Na osnovu čl.46. st.2. tač.3., i čl. 265. st.1. i čl. 266. Zakonika o krivičnom postupku, podižem

optužnicu

Protiv:

1. **POPOVIĆ SRETENA**, zvaní «**Pop**», iz Niša, radnik MUP-a, u toku 1999. godine komandir izviđačko-diverzantskog voda Operativno poternih grupa, koje su formacijski pripadale 124. interventnoj brigadi PJP, sada raspoređen u činu potpukovnika u Žandarmeriji,

2. **STOJANOVIĆ MILOŠA** zvaní «**Šešelj**», iz Kruševca, policijski službenik, u toku 1999. godine komandir odeljenja izviđačko-diverzantskog voda Operativno poternih grupa, koje su formacijski pripadale 124. interventnoj brigadi PJP, sada raspoređen u činu starijeg vodnika u Žandarmeriji,

ŠTO SU

U prvoj polovini jula 1999. godine, za vreme, u kontekstu i u bliskoj vezi sa oružanim sukobom koji je postojao počev od januara 1998. godine, između vojnih snaga SRJ, Vojske SRJ i Policijskih snaga Republike Srbije, sa jedne strane, i pripadnika naoružane vojne organizacije OVK, sa druge strane, koji sukob nije okončan mirnim rešenjem,

kao pripadnici strane u sukobu i to pripadnici Operativno poternih grupa, koje su formacijski pripadale 124. interventnoj brigadi PJP, i to osumnjičeni Popović Sreten u svojstvu komandira voda OPG a Stojanović Miloš komandir odeljenja istog voda,

protivno članu 3. stav 1. tačka d) i članu 4. stav 1, u vezi člana 5. Treće ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima iz 1949. godine, ratifikovane od strane Narodne skupštine FNRJ 1950. godine, i člana 76., stav 6. Dopunskog protokola uz Ženevske konvencije od 12. avgusta 1949. godine o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba (Protokol I) i člana 2. stav 2 u vezi člana 5 i 6. Dopunskog protokola uz Ženevske konvencije od 12. avgusta 1949. godine o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba (Protokol II)

lišili prava na pravilno i prava na pravično suđenje oštećene Bitići Ilija, Bitići Argona i Bitići Mehmeta, koji su bili pripadnici dobrovoljačke jedinice zvane «Atlantska Brigada», koja je formirana krajem marta 1999. godine, u Njujorku, država SAD, i koja je brojala 400 pripadnika američkih državljana albanskog porekla, a koja je iz Republike Albanije ilegalno prešla na područje Kosova i u toku aprila 1999. stavila se u službu OVK, kao jednoj od strana u oružanom sukobu,

tako što su na dan 08.07.1999. godine, iskoristili situaciju kada su oštećeni napuštali prostorije Okružnog zatvora u Prokuplju, po izdržanoj kazni za prekršaj, pa je

Popović Sreten naredio Stojanović Milošu, da liši slobode oštećene ispred Okružnog zatvora u Prokuplju i sprovede ih do Nastavnog centra u Petrovom selu, a

Stojanović Miloš angažovao pripadnike svog odeljenja Nikolić Aleksandra i Stamenković Dejana, preuzeo oštećene, lišio slobode, stavljajući im lisice na ruke i tako vezane dovezao do Nastavnog centra i predao ih Popović Sretenu, koji ih je tu zadržao smeštivši ih u jednu prostoriju sa metalnim vratima, koja se nalazi u nedovršenom zidanom objektu ispod piste, i tako držao zatvorene do 09.07.1999.godine, kada ih je u kasnim večernjim satima predao za sada NN pripadnicima MUP-a R Srbije i SAJ-a, koji su oštećene vezali žicom, i tako vezane odveli do jame za odlaganje smeća, koja se nalazi na oko 500 metara iza nastavnog centra, a potom iz vatrenog oružja ispalili projekte u potiljačni deo glave sve trojice oštećenih, usled čega je kod njih nastupila smrt,

- čime su kao saizvršioци izvršili krivično delo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. KZJ.

PREDLAŽEM

Da se pred Većem za ratne zločine toga suda zakaže i održi glavni javni pretres, na koji da se pozovu:

1. Tužilac za ratne zločine;

2. okrivljeni Popović Sreten i Stojanović Miloš, koje privesti iz Okružnog zatvora u Beogradu.

3. Svedoci:

Da se prema osumnjičenima Popović Sretenu i Stojanović Milošu produži pritvor na osnovu člana 14. stav 2. tačka 5. ZKP.

Obrazloženje

Postojanje krivičnog dela Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. KZJ i krivične odgovornosti optuženih za isto utvrđuje se rezultatima sprovedene istrage od strane istražnog sudije Veća za ratne zločine Okružnog suda u Beogradu, spisa sprovedenih određenih istražnih radnji u predmetu KRI.V- 2/05, istražnih spisa Okružnog suda u Negotinu Kri 6/01, 7/01, te na osnovu sadržine pismene dokumentacije u spisima.

Ispitani u prethodnom postupku, optuženi Popović Sreten i Stojanović Miloš, saglasno priznaju da su ispred zgrade Okružnog zatvora u Prokuplju «preuzeli» oštećene, koji su otpušteni sa izdržavanja zatvorske kazne zbog učinjenog prekršaja, tako što je Popović Sreten naredio Stojanović Milošu da liši slobode oštećene i sprovede ih do Nastavnog centra MUP-a R Srbije u Petrovom selu, pa je Stojanović angažovao pripadnike svoje jedinice, preuzeo oštećene, lišio slobode, stavljajući im lisice na ruke i tako vezane dovezao do Nastavnog centra i predao ih Popović Sretenu, koji ih je zatvorio u jednu prostoriju sa metalnim vratima, koja se nalazi u nedovršenom zidanom objektu ispod piste, i tu držao zatvorene, da bi ih navodno po naredbi generala Đorđevića, jedne noći predao za sada NN licima.

U svoju odbranu navode da su izvršavali zadatke svojih pretpostavljenih starešina i da nisu znali da će NN lica, koja su preuzela oštećene ove lišiti života i to u neposrednoj blizini Nastavnog centra.

Međutim, ovakva odbrana optuženih je neosnovana, jer je u suprotnosti sa izvedenim dokazima u toku istrage, pa je treba odbaciti, jer je sračunata na izbegavanje krivične odgovornosti.

U konkretnoj situaciji optužena lica su, kao pripadnici MUP-a R Srbije, preduzimala radnje prema oštećenima koje se na osnovu tada važećeg Zakona o unutrašnjim poslovima definišu kao radnje «dovođenja» i «zadržavanje lica i privremeno ograničavanje slobode kretanja», pri čemu su upotrebili sredstvo prinude prema oštećenima, jer su ih vezali službenim liscama i prinudili da uđu u vozilo kojim su odveženi do Petrovog sela, gde su ih zaključali u priručni

magacin i držali zatvorene. Prilikom preduzimanja ovih radnji, postupajući mimo pismene naredbe svojih starešina i bez odluke nadležnog suda, optuženi su ograničavali osnovna ljudska prava i slobode oštećenih i svesno nisu poštovali uobičajenu Ustavom i Zakonom predviđenu proceduru, niti su poštovali standarde postavljene Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih i osnovnih sloboda.

Zbog toga činjenica da su optuženi postupali po usmenom naređenju svojih starešina, ne eskulpira optužene od odgovornosti za učinjene propuste.

Imajući u vidu činjenicu da su oštećeni bili pripadnici dobrovoljačke jedinice tzv. «Atlantske brigade», formirane u Njujorku, od strane lica koja su bila američki državljani uglavnom albanskog porekla, te da su se pripadnici ove brigade, po ilegalnom prelasku državne granice iz R Albanije, na područje Kosova stavili u službu OVK i imali aktivnog učešća u vojnim akcijama protiv pripadnika srpskih snaga i pripadnika OPG PJP, čiji su pripadnici bili osumnjičeni.

U momentu hapšenja na kontrolnom policijskom punktu, kod oštećenih lica pronađeni su dokumenti sa njihovim fotografijama u uniformama OVK, izdati od strane OVK, tri metalne pločice - identifikacione vojne pločice OVK, fotografije oštećenih u uniformi OVK, dva putna lista koja je izdala Ambasada Albanije u SAD, sa njihovim fotografijama u uniformi OVK, na koji način su oštećeni imali jasna obeležja strane u sukobu i obeležja etničke pripadnosti.

Stoji činjenica da su okrivljeni «preuzeli» oštećena lica, zajedno sa dokumentima i ličnim stvarima koje su kod njih pronađene, a koja su opisana u tri Zapisnika o oduzimanju stvari od oštećenih, Opštinskog zatvora u Prokuplju, od 27.06.1999.godine, sa konstatacijom od 08.07.1999.godine o vraćenim stvarima, iz kojih se nesumnjivo utvrđuje pripadnost oštećenih strani u sukobu. Upravo zbog ove činjenice jasno je da su optuženi imali saznanja o pripadnosti oštećenih jednoj od strana u sukobu, te su zbog toga i preduzeli radnje opisane u izreci optužnice, uhapsili i zadržali oštećene, kako zbog činjenice da su bili pripadnici suprotne strane u sukobu i kao takvi predstavljali opasnost za pripadnike srpskih snaga u celini, tako i po osnovu svog albanskog identiteta.

Konkretno svojstvo svih oštećenih, svojstvo ratnih zarobljenika, daje im status "zaštićenih lica" u smislu Ženevskih konvencija, koji je jasno određen članom 4.stav 1 Ženevske konvencije III, u kojem se određeno navodi da su ratni zarobljenici lica koja su pripadnici oružanih strana u sukobu, a koja su se, u bilo kom trenutku i na bilo koji način, našla u rukama jedne strane u sukobu a koja su pala pod vlast neprijatelja, u ovom slučaju pripadnika jedinice oružanih snaga Srbije.

S toga su optuženi bili u obavezi da im, kao žrtvama-zaštićenim licima, obezbede određena prava koja im taj status pruža i garantuje.

Pri tome za primenu Međunarodnog humanitarnog prava nije od uticaja činjenica što se zarobljavanje oštećenih i kasniji zločin nad njima odigrava na području koje nije neposredno zahvaćeno oružanim sukobom, jer je činjenica da je isti bio tesno vezan za neprijateljstva i izvršen upravo u kontekstu oružanog sukoba, koji je vođen na Kosovu, niti je za primenu istog prava od uticaja činjenica da se događaj u pitanju odigrava po zaključenju Vojnotehničkog sporazuma o prestanku sukoba na Kosovu - vremenska distanca.

Ovo zbog toga što o dužini zaštite koja je garantovana ratnim zarobljenicima govori član 5. Konvencije u kojem je izričito propisano da će se Konvencija primenjivati na lica pomenuta u članu 4. čim padnu pod vlast neprijatelja, pa do njihovog konačnog oslobođenja i repatrijacije- povratka u domovinu, dok je stavom 6., člana 75. Protokola I određeno navedeno da lica koja su uhapšena, pritvorena ili internirana iz razloga u vezi sa oružanim sukobom uživaće zaštitu kao što je predviđeno u ovom članu, do konačnog puštanja, repatrijacije ili ponovnog nastanjenja, čak i posle završetka oružanih sukoba, a stavom 2. člana 2. Protokol II i to da i lica koja su lišena slobode ili čija je sloboda ograničena posle sukoba iz istih razloga uživaće zaštitu.

Svojstvo ratnih zarobljenika koji su oštećeni imali daje im sva prava koja pripadaju ratnim zarobljenicima, uključujući i pravo na pravilno i nepristrasno suđenje. Shodno Ženevskim konvencijama to znači da su oni imali pre svega prava da u slučaju sumnje o njihovom svojstvu, nadležni sud odredi njihov položaj, dok se prema njima nije mogla izreći niti izvršiti nikakva kazna bez prethodnog suđenja od strane redovno ustanovljenog suda.

Umesto toga, oštećeni su, očigledno kao kaznu za svoje svojstvo i moguća ratna dejstva, lišeni života, što sve zajedno, od momenta odvođenja iz zatvora, preko držanja u Vežbovnom centru, do predaje NN licima u sred noći i egzekucije, predstavlja izvršavanje kazne bez prethodnog suđenja od strane redovno ustanovljenog suda, te time kršenje prava na pravilno i pravično suđenje koje predstavlja radnju izvršenja ratnog zločina iz člana 144. OKZ-a.

Prema tome, na osnovu utvrđenih objektivnih okolnosti, koje povezane sa činjenicama i okolnostima iznetim u sadržini iskaza predloženih svedoka, iz kojih proizilaze konkretne i pojedinačne radnje svih okrivljenih, utvrđeno je da su se u radnjama optuženih stekla sva bitna obeležja krivičnog dela Ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. KZJ.

T U Ž I L A C

ZA RATNE ZLOČINE

Vladimir Vukčević